

სამეცნიერო საერთო კონფერენციალური გამოცემა

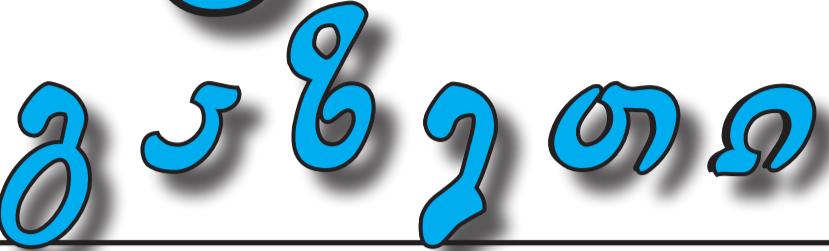
გამოდის 1957 წლიდან

№10 (318) დეკემბერი, 2018 წელი

თბილისის სახელმწიფო სამართლის უნივერსიტეტის გამოცემა

გამოდის 1957 ცლიდან

№10 (318) დეკემბერი, 2018 ცელი

საუკეთესო სურვილებით
ერლოცავთ ქოძა-ახალ
წელ!

მინდა გულითადად მოგი-
ლოცოთ შობა-ახალი წელი და
გისურვოთ განვითარება, წინ-
სვლა, ახალ-ახალი მიღწევები
სამეცნიერო სფეროსა და პრაქ-
ტიკულ საქმიანობაში, ჯანმრ-
თელობა და კეთილდღეობა!

ახალ ნებს უულოცავ ყველას — სტუდენტსა და პროფესიონელს, მკელევარსა და ჯანდაცვის ყველა პროფესიონალს, ადმინისტრიციას, ჩვენს მრავალრიცხოვან გულშემატკივარსა და პარტნიორს, ვისაც წვლილი შეაქვს თბილისის სახელმწიფო სამართლიცნო უზივერსიტეტის წინსვლასა და განვითარებაში. ჩვენი უნივერსიტეტის წარმატება თითოეული ჩვენგანის მონაპოვარი და პირადი წარ-

ორთავის და განადლ ბათ-
მატებაცაა, ჩვენი ერთობლივი,
გუნდური მუშაობის შედეგია.

ცხალია, ახალი წელი ერ-
თვარი შეჯამების დროა. თუ
გასულ წელს გადავავლებთ
თვალს, ჩვენი მიღწევები კვლა-
ვაც გვაძლევს სიამაყის საფუძ-
ველს.

კლების უფლებამოსილების
მინიჭების საკითხიც. ყველას
გილოცავთ ამ წარმატებას!
გასულ წელსაც განვახორ-
ციელეთ და დავიწყეთ მუშაობა
არაერთ პროექტზე, მათ შორის
ფიზიკური რეაბილიტაციის

თბილისის სახელმწიფო
სამედიცინო უნივერსიტეტის
სტრატეგიული ამოცანაა სწავ-
ლის ხარისხის მუდმივი განვი-
თარება, თსსუ-ის რეპუტაციის
შენარჩუნება, როგორც ეროვ-
ნული და WFME სტანდარტების
შესაბამისი სამედიცინო განათ-
ლების ტრანსფორმაციულად გამორ-
ჩეული ცენტრისა როგორც სა-
ქართველოში, ისე – საერთაშო-
რისო პრინციპი.

რისო არებაზე.
ჩვენს უნივერსიტეტში ხორ-
ციელდება პროგრესული გარ-
დაქმნები, რომელიც საკრძნები
და თვალსაჩინოა. გარდაქმნე-
ბის მიზანს ნარმალურების ევრო-
პული სტანდარტების შესაბა-
მისი სამედიცინო განათლების
ახალი მოდელის შემუშავება
და დანერგვა. ჩვენ მომავალში
კიდევ უფრო ცხადად შევიგრ-
ძნობთ ამ რევოლუციური გარ-
დაქმნების შედეგს!

ულრმესი მადლობას ყველას,
ვისაც ამ შილნევებში წვლილი
მიუძღვის!

ამჟამად თბილისის სახელ-
მწიფო სამედიცინო უნივერ-
სიტეტი მიწნეულია ყველაზე
მოთხოვნად სამედიცინო სკო-
ლად საქართველოში, სააგაც-
რვა ათასზე მეტი სტუდენტი,
მაგისტრანტი და დოქტორანტი
იობს განათლებას. მათვან 2300

ლეპლო საქმიანობის სტანდარტების მუდმივი ამაღლების ხელშეწყობაა. უზივერსიტეტი მომავალშიც შეეცდება, სტუდენტებს შეუქმნას ყველა საჭირო პირობა შესაძლებლობის სრულად გამოვლენისა და წარ-

ମାତ୍ରେହିସ ମିଳନ୍ତେବୁବେଶତ୍ରୋବ; ଆଖାଲଗାଥରଫଳକ୍ଷା ସିବାମାୟିବେ
ମିଠୀଶିଳେ ଘରାଦଲ୍ଲେବେ. ଉପୁରୁଷ୍ୱେଦ
ମାତ ନାୟକ୍ତ୍ଵୀରୂପ ଗାଥର୍ମ୍ୟୁଗ୍ରେବୀ-ନେବୀ-
ନେବ ତତ୍ତ୍ଵଦେହନ୍ତ୍ଵୁରୀ ନେବୀ, ରାତା
ମାଲାଲ୍ପକ୍ଷାଲ୍ପିତ୍ତୁରୀ ପଦ୍ମପାତ୍ରା-
ଲୋପିତ୍ତୁରୀ ହାଥିଯାପାତ୍ରବନ୍ଦନେ ଦା
ଗାୟରାତିଲ୍ଲେବିନେଟ ଲେ ପଦ୍ମଦେହୀ,
ରାସାଚ ମାତଶେ ଉନ୍ନିଜ୍ଞରିବୁଲିପ୍ରେତି
ଦା, ମତଲୋଗାନ୍ତାଦ, କ୍ଷେତ୍ରପାନା ଦା ଶା-
ଶିଗାଫଳେବା ବାଧ୍ୟାର୍ଥେବା!
ମନମାଵାଲ କ୍ଷେଲେ ଗାନ୍ଦାଶାକ୍ଷୁତ-
ରେବୁଲ୍ଲୀ ପୁରୁରାଦଲ୍ଲେବା କ୍ଷେଲାଚ ମି-
କ୍ଷେତ୍ରେବା କାଦାମେଇୟୁର ସ୍ଵାଙ୍ଗେବୀଷ
ଶାରିବେକେ, ଯନ୍ତ୍ରେଲ୍ଲମ୍ବରିବେ କ୍ଷେତ୍ର-
ଦିତ, ଗାନ୍ଧାରୁମଜ୍ଜନ୍ଦରେବ ଶାସନାବ-
ଲ୍ଲ ଗାର୍ବରୀ, ସାନ୍ତୋଦରମାତ୍ରିବୀ
ଦା ଶାସନାବୁଲ୍ଲ ତ୍ରୈକ୍ଷନ୍ତିଲ୍ଲଗାବୀ,
ମାତ୍ରେରୀବାଲୁର୍-ତ୍ରୈକ୍ଷନ୍ତିକୁରି ପା-
ଦା. କ୍ଷେଲେ ଶ୍ରେଷ୍ଠପୁନ୍ଦର ଅବ୍ରଦ୍ଧ-
ମେଇୟୁରି ଦା ଅଭିନ୍ବିନ୍ଦିବେଶତ୍ରାପିଲ୍ଲା

პროფესორ-მასწავლებლების,
არამედ პაციენტების და ფართო
საზოგადოებრივის.

საზოგადოებისთვისაც.
ნავახალისებთ ინოვაციურ-
რობასა და შემოქმედებით უნა-
რებს, კრეატიულობას;
ამ ყველაფერს ვგეგმავთ
თქვენთან ერთად, თქვენი იმე-
დიოთ და თანადგომით.
უნივერსიტეტი თავისი მი-
ზაურის მიზანი არ იყო უ

სიის განსახორციელებლად
მზად არის ითავამშრომლოს
ყველა ადგილობრივ და საერ-
თაშორისო ორგანიზაციისათვის.
ასევე, ქვეყნისა და საზოგადო-
ების მოთხოვნების შესაბამი-
სად, ჩვენი შესაძლებლობების
ფარგლებში, მზად ვართ, გან-
ვახორციელოთ სხვადასხვა
სახის საინფორმაციო, საკონ-
სულტაციო, დიაგნოსტიკური,
კვლევითი, სარეაბილიტაციო
და სამუშაონალო ღონისძიებები,
მანანილოება მიიღოთ ყველა
პროცესში, რომლის მიზანიც
მოსახლეობის ჯანმრთელობის
გაუმჯობესებაა.
ჩვენ გვაერთოთანებს სლოგა-

J. L.

ପାଞ୍ଜାବୀରେଣନ୍ତି
ଶୁରୁବି ପାଦାକ୍ଷରନ୍ତି,
ତଥିଲୁଗିଲୁ ସାହେଲାଗନ୍ତି
ସାହେଲାଗିତିଥ ଉଦୋଚାରନ୍ତିରୁଗୁଣ
ରୂପତିରୁଣ

სოფიანური ვებსიტი 2018

„საქართველოს სტუდენტური ორგანიზაციების ასოციაციის“ და თბილისის მერიის ორგანიზებით ჩატარდა „სტუდენტური ფესტივალი – 2018“; უკვე მესამედ განხორციელებული პროექტი მასშტაბურ სპორტულ და კულტურულ ღონისძიებებს მოიცავდა. ფესტივალის მიზანი ცხოვრების ჯანსაღი წესის პოპულარიზაცია, სტუდენტური ცხოვრებს გააქტიურება და გამრავალფეროვნება, სტუდენტთა მოტივაციის ამაღლება და მათი ნიჭის რეალიზაციის ხელშეწყობაა.

ფესტივალში მონაწილეობდნენ თბილისის სახელმწიფო და კერძო უმაღლესი სასწავლებლების სტუდენტები, რომლებიც ერთმანეთს სპორტის სხვადასხვა სახეობაში: მინი ფეხბურთში, ფრენბურთში, ჩიგბურთში, მაგიდის ჩოგბურთში, ბოულინგში, ქუჩის კალათბურთში შეეჯიბრნენ. ღონისძიების აქტიური მხარდამჭერი და მონაწილე იყო თბილისის სახელმწიფო სამე-

რიცაა „სტუდენტური ფესტივალი 2018“, ბოლო წლების განმავლობაში არ ჩატარებულა. ეს სულისკვეთება, ემოცია, რაც ახალგაზრდებისგან იგრძნობა, ჩვენს ქვეყანაში ყველა მიმართულებას სჭირდება, ყველა პროგრამის განხორციელებაში თქვენ გვერდით მიგულეთ; მოხარული ვიქენები თქვენთან ერთად განვიხორციელო ის პროექტები, რაც ხვალინდელი ქალაქისთვის მნიშვნელოვანია. მოდით, ყველა თაობის ადამიანებს ერთად ვუთხრათ, თუ რაოდენ საჭიროა იცხოვრო ჯანსაღი ცხოვრების წესის სულისკვეთებით, რომელიც ყოველდღიურ ცხოვრებაში გამოგვადგება“.

თბილისის ახალგაზრდული ცენტრების გაერთიანების დირექტორმა, კახა აბულაძემ, აღნიშნა: „მიხარია, რომ პროგრამა, რომელიც შეიქმნა ჩემი მეგობრების აქტიური და თავდაუზოგავი მუშაობის შედეგად, ასე წარმატებული აღმოჩნდა და სულ რაღაც 2 წლის განმავლობაში გაიზარდა, განვითარდა, დაიხვენა და მოიცვა დედაქალაქში არსებული ყველა

უმაღლესი საგანმანათ-
ლებლო დაწესებულება.
სასიხარულოა, რომ
დღეს ფესტივალის
ორგანიზატორებსა და
მონაწილეებს მხარდაჭერა
გამოიცხადდეს საქართველოს პრე-
მიერ-მინისტრმა და დედაქალაქის
მერმა. მადლობა მონაწილეებსა,
უნივერსიტეტებსა, სტუდენტურ
თვითმმართველობებსა, ორგანიზა-
ტორებს. ....

ლონისძიებას საერთაშორისო
და ადგილობრივი ორგანიზაცი-
ების წარმომადგენლები და თბი-
ლისის უმაღლესი სასწავლებლე-
ბის რექტორები დაესწრნენ. ფეს-
ტივალს ესწრებოდა თბილისის
სახელმწიფო სამედიცინო უნი-
ვერსიტეტის რექტორი, პროფე-
სორი ზურაბ ვადაჭკორია. პრო-
ექტის ორგანიზატორებმა უნი-
ვერსიტეტის რექტორს, ბატონ
ზურაბ ვადაჭკორიას და თსსუ-ის
სტუდენტური თვითმმართველო-
ბის პრეზიდენტს, ანა კაკაბაძეს,
ღონისძიებაში თსსუ-ის აქტივური
მონაწილეობისთვის ჯილდო და
მადლობის სიგელი გადასცეს.

შევეძროთ მისი გადასახლის სახელის უკავლის მინიჭების მიზანით

13 დეკემბერს თბილისის სახელმ-
წიფო სამედიცინო უნივერსიტეტის თე-
ატრალურ დარბაზში გაიმართა შეხვედ-
რა მედიცინის საერთაშორისო ფაკულ-
ტეტის ინგლისურენოვანი პროგრამის
პირველი სემესტრის სტუდენტებთან.
სტუდენტებს მედიცინის საერთაშორი-
სო ფაკულტეტის დეკანის მრვალობის
შემსრულებელი, ასოცირებული პრო-
ფესორი დავით თოლურია, მედიცინის
საერთაშორისო ფაკულტეტის დეკანის
მარადგილე, ასოცირებული პროფესორი
ლევან ბერძნევილი, სტუდენტებთან და-
ურსდებოთავრებულებთან ურთიერთო-
ბის სამსახურის ხელმძღვანელი მიხეილ
დიაკონიძე და სტუდენტური თვითმმარ-
თველობის წარმომადგრინლება შემდგნენ.

დღაკონტინენტური თვითმმართველობის ნარმომადგენლები შეხვდნენ. ლეილოია მიეცათ დენტური თვითმმართველობის მიზანისათვის.

შესვედრაზე დეკანატის წარმომადგენლებმა განიხილეს აკადემიური პროცესის მიმღინარეობისა და ადმინისტრირების საკითხები, სწავლის პროცესისა და სტუდენტების შეფასების კრიტერიუმები, ფაკულტეტის სტრუქტურა; სტუდენტებს გაუცნეს მათი უფლება-მიზანეობები.

სტუდენტებთან და კურსდამთავრებულებებთან ურთიერთობის სამსახურის ხელმძღვანელმა ისაუბრა იმ სერვისებზე, რომელთა გამოყენებაც შეუძლიას სტუდენტებს, როგორც უნივერსიტეტში სწავლისას, ისე – უნივერსიტეტის დასრულების შემდეგ.

შესვედრაზე სტუდენტებს შესაძლებლობა მიეცათ გაცნობოდნენ სტუდენტური თვითმიმართველობის სტრუქ-

ლეიილოია მიეკათ გაცხოვილდებ სტუ-
დენტური თვითმმართველობის სტრუ-

ჭურას, მის მიერ განხორციელებულ და
დაგეგმილ აქტივობებს. სტუდენტური
თვითმმართველობის წარმომადგენლე-
ბისაც მათ მიიღეს ინფორმაცია, თუ
როგორ ჩაერთონ დაგეგმილ ღონისძი-
ებაში და გამოთქვეს მზადყოფნა აქტი-
ვობებში მონაწილეობისათვის.

თსსუ-ის დაცვაშინის პრიზი ჩამონიშვილი

• 2018 წლის 10-14 დეკემბერს თსსუ-ის დაცვაშინის თანამდებობის მინისტრი, პროფესორი ზურაბ ვადაჭყორია, ვიცე-რექტორი გიორგი პროფესორი ხათუაშვილი, ასოცირებული პროფესორი ირაკლი კორეიძე და რექტორის აპარატის უფროსი – ირისა კაპეტივაძე ტირგუ მურეშის მედიცინის, ფარმაციის, მეცნიერებისა და ტექნოლოგიის უნივერსიტეტის უნივერსიტეტის ენვიონმენტში.

ესტუ-ის ჯილდური

თამორისონ კონვერენციაზე – „ინოვაციები ჯანდაცვასა და პერსონალი ზეზულ მედიცინაში“, სადაც პროფესორამ ზურაბ ვადაჭყორიამ ნაიკითხ მოხსენება, კონფერენციაზე, ასევე, მოხსენებით ნარდგა ასოცირებული პროფესორი ირაკლი კორეიძე.

• ვიზიტის ფარგლებში დაცვაშინის წევრები შეხვდნენ ტირგუ მურეშის მედიცინის, ფარმაციის, მეცნიერებისა და ტექნოლოგიის უნივერსიტეტის ადმინისტრაციას, ვიცე-რექტორებს მეცნიერებისა და განათლების საკითხებში, მედიცინისა და სტომატოლოგიის ფაკულტეტების დეკანებს, ფარმაციის ფაკულტეტის ERASMUS+-ის პროგრამების კოორდინატორს.

• თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტსა და ტირგუ მურეშის მედიცინის, ფარმაციის, მეცნიერებისა და ტექნოლოგიის უნივერსიტეტს შორის ERASMUS+-ის პროგრამის ფარგლებში გაფორმდა ხელშეკრულება სტომატოლოგიისა და ფარმაციის ფაკულტეტებისათვის, რომელსაც ხელი მოხსენეს რექტორებმა: პროფესორმა ზურაბ ვადაჭყორიამ და პროფესორმა ლეონარდ აზამფირიძემ. ამ ხელშეკრულების თანახმად, 2019 წლის სექტემბრიდან, სტომატოლოგიის ფაკულტეტის 4 სტუდენტს, ასევე, აკადემიურ პერსონალის 4 ნარმომადგენელს, შეუძლია გაიაროს სტაჟირება ტირგუ მურეშის უნივერსიტეტ-

ში, ფარმაციის ფაკულტეტიდან კი აკადემიური და ადმინისტრაციული პერსონალის 4-4 წარმომადგენელი გაიღონის ერთკვირიან სტაჟირებას, რა თქმა უნდა, ERASMUS+-ის პროგრამის ფარგლებში.

- ვიზიტის ბოლოს გაიმართა სადღე-სასწაულო გალა-ლონისძიება, სადაც პროფესორ ზურაბ ვადაჭყორიას საერთაშორისო ურთიერთობების განვითარებაში შეტანილი მნიშვნელოვანი ნებისმიერისთვის გადაეცა საპატიო დიპლომი და მედალი.
- თსსუ-ის ნარმისამდგენლებმა საჩუქარი გადასცეს ტირგუ მურეშის მედიცინის, ფარმაციის, მეცნიერებისა და ტექნოლოგიის უნივერსიტეტს – ქრისტენი მატვრის მინაშე შესრულებული ტირგუ მურეშის უნივერსიტეტის პანო, ნამუშევარმა რექტორის, პროფესორ ლეონარდ აზამფირის აღმფრთვანება გამოიწვია.
- „ვიზიტის ფარგლებში დაცვაშინის წევრები შეხვდნენ ტირგუ მურეშის მედიცინის, ფარმაციის, მეცნიერებისა და ტექნოლოგიის უნივერსიტეტის ადმინისტრაციას, ვიცე-რექტორებს მეცნიერებისა და განათლების საკითხებში, მედიცინისა და სტომატოლოგიის ფაკულტეტების დეკანებს, ფარმაციის ფაკულტეტის ERASMUS+-ის პროგრამების კოორდინატორს.

მონიცაზის დაცვაშინის პრიზი - თორავოსამისი რამაზანი - პრიზის გამოცდილება

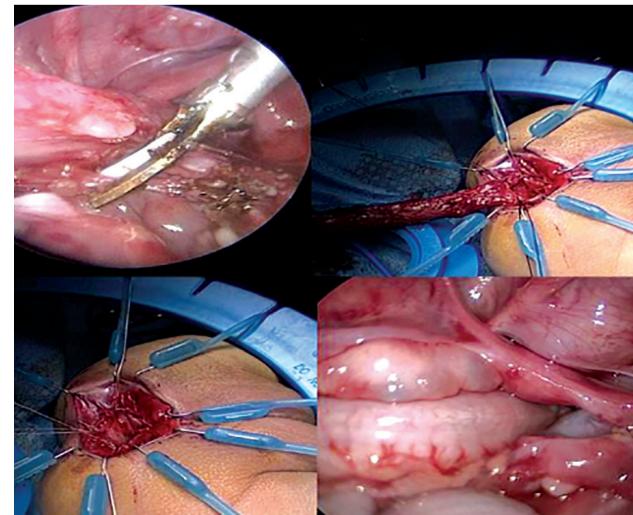
ანორექტალური მალფორმაციები მოიცავს ფართო სპექტრს ინტესტინალური და უროგენიტალური ტრაქტის თანდაყოლილი პათოლოგიებისა. სხვადასხვა მონაცემებით სიხშირე - 1.3- 3.5 ყოველ 10 000 ახლშობილზე. მათ შორის 20 % ასოცირებულია ქრომოსომულ პათოლოგიებით.

1982 წელს Peña et al ნარმაზად გირგების ე.წ უკანა საგიტალური ქირურგიული მიდგომის მეთოდი (PSAR-VUP). 1998 წელს Willit et al შემოვავაზეს laparoscopic assisted anorectoplasty (LAARP). მას შემდეგ ეს ტექნიკა დაინერგა და მრავალ სამედიცინო ცენტრში, მათ შორის თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტის გიგი უკანისა სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტში.

ლაპაროსკოპიული მეთოდის უპირატესობები:

- ლაპაროსკოპიული და თორავოსკოპიული ოპერაციის ტექნიკა საშუალებას იძლევა მუცლის და გულმკერდის ღრუს უკეთესი ვიზუალიზაციის, შედარებით ღრუს უნივერსიტეტის შორის ERASMUS+-ის პროგრამის ფარგლებში გაფორმდა ხელშეკრულება სტომატოლოგიისა და ფარმაციის ფაკულტეტებისათვის, რომელსაც ხელი მოხსენეს რექტორებმა: პროფესორმა ზურაბ ვადაჭყორიამ და პროფესორმა ლეონარდ აზამფირიძემ. ამ ხელშეკრულების თანახმად, 2019 წლის სექტემბრიდან, სტომატოლოგიის ფაკულტეტის 4 სტუდენტს, ასევე, აკადემიურ პერსონალის 4 ნარმომადგენელს, შეუძლია გაიაროს სტაჟირება ტირგუ მურეშის უნივერსიტეტ-

2012 წელს საქართველოში პირველი ლაპაროსკოპიული პოლიომიკოლომია, თანდაყოლილი პოლიოროსტენიზის გამო (შონ მარვინი, ა.კუტუბიძე)

■ თსსუ-ის გიგი უკანისა სახელმწიფის პედიატრიის აკადემიურ კლინიკაში ჩატარებულია ერთობლივი ლაპაროსკოპიული ოპერაციები კოლეგებთან ერთად ისრაელიდან (ხაიფას კლინიკის რამაზამის პოსიტალიდან), აღნიშნულ ოპერაციებს ბავშვთა ასაკში სამხრეთ კავკასიის რეგიონში ანალოგი არ აქვს.

- ლაპაროსკოპიული ასისტირებით პირშპრუნგის ინტერაცია (ღრუს გარეშე) – პაციენტი 4 წლის ლაპაროსკოპიული ასისტირებით რექტო-ვაგინალური ფისტულის გადავალით და მსხვილი ნაწილის ჩატარება ანორექტალური მალფორმაციის გამო. სწორი ნაწილი ამაღლი ატრეზია, ფისტულის ფირმით და ლაპაროსკოპიული სპლენექტომია დამატებითი ელემენტის გამო.

ლაპაროსკოპიული ასისტირებით მსხვილი ნაწილის მარცხენა ნახევრის მობილიზაცია და ანუსიდან ჩამოტანა მუცელზე ჭრილობის გარეშე (Pull-through operation)

ჩვენ მიერ ჩატარებული მინიმალური ინვაზიური ლაპაროსკოპიული და თორავოსკოპიული ოპერაციები (2015-18)

- აპენდიციტიმია-35 (4-დან-16 წლამდე);
  - თანდაყოლილი პიპერტროფიული პილოროსტენოზი – რამსტეტეტის პილორომინიტომია – 2 (45 დღიდან 2 თვემდე);
  - მეცნიერების დივერტიკულის რეზექცია – 4 (2წლიდან-12 წლამდე).
- დიაგნოსტიკური ლაპაროსკოპია – 11;
- თორავოსკოპიული ექინოკოკექტომია, მარჯვენა ფილტვის დიდ ზომის ექინოკოკოს გამო – 1;
  - ლაპაროსკოპიული ექინოკოკექტომია ღვიძლის ექინოკოკოს გამო – 3;
  - თორავოსკოპიული პლევრექტომიები, პლევროპნევმონიის გართულება (შეხორცებების შედეგად) – 11;
  - მარცხენამხრივი თანდაყოლილი დიაფრაგმის პლასტიკა (აღდგენითი ოპერაცია) მინინვაზიური მეთოდით – 1.

თსსუ-ის გიგი უკანისა სახელმწიფის პედიატრიის აკადემიური კლინიკის მინიმალური ინვაზიური ლაპაროსკოპიული და თორავოსკოპიული ოპერაციების სახით გამოიყენება, რა თქმა უნდა, ERASMUS+-ის პროგრამის ფარგლებში.

პროფესორ ყარამან ფალავას 70 წელი შეუსრულდა

ახლახან, თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტის პედიატრიის №2 დეპარტამენტის ხელმძღვანელს, პროფესორ ყარამან ფალავას, 70 წელი შეუსრულდა. ამ თარიღს მიეძღვნა „ბავშვთა და მოზარდთა“ რიგით – მეთერთმეტე და პირველად იმუნოდეფიციტებზე საქართველოში პირველი სამეცნიერო კონფერენცია.

გადავწყიტეთ რამდენიმე შეკითხვით მიგვემართა იუბილარი პროფესორისადმი.

– ბატონი ყარამან, გილოცავი საიტზე თარიღს და ნარმატებს გისურვებთ. გვაინტერესობს რითი იყო გამორჩეული წლევანდელი კონფერენცია?

– უკვე მეტერთმეტე წელია, თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტის ეგიდით, ერთგული სამეცნიერო-პრატიკული თავმურობები. მთავარი მიზანი ექიმებისთვის დარგის უახლესი მიღწევების გაცნობა და ინფორმაციის მინოდებაა. პრატიკულად, ყოველთვის რაღაც განსაკუთრებულობაც გვაქვს – ეს კონფერენციები ზოგჯერ საერთაშორისო მონაცენებით ტარდება. შარშან მის ფარგლებში ჩავატარეთ პირველი ქართულ-ჩინური სიმპოზიუმი პედიატრიაში, ვიმედოვნებთ, იგი საძირკულად დადედება შემდგომ ნაყოფიერ თანამშრომლობას; ამასთან, ცალკეულ სხდომებს ვუძღვნოთ ქვეყნის საჩინო მედიკოსებს. ხშირად ამ ლონისის საკითხებს კუთავის და პატივი მიეგო სულ რამდენიმე თვის ნინ უდროდ გარდაცვლილი ცნობილი პედიატრის, პროფესორ თემურ ტონიას, ხსოვნას, რომელმაც დიდი წელილი შეიტანა კონფერენციის მიმზადებაში. ჩატარდა ბატონი თემურის ბოლო მონოგრაფიის პრატიკულაცია ბავშვთა კვების შესახებ; ქუთავის ნარმოდგენილი იქნა საქართველოს ეროვნული მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტის, პროფესორ იარალი ფალავას, 100 წლისთვისადმი მიძღვნილი ფილმი, რომელიც მომზადდა ტელეკომანია „პულსის“ მიერ; თბილისში კი ნარმატებინებს ფილმი ყარამან ფალავაზე, რომელშიც ასახს ბიობაზღვებრაფიათ.

– ბატონი ყარამან, 70 წლისა ბრძანდებით, რა მიგაჩნია თქვენს ძირითად მიღწვად?

– ძნელ სათქმელია, ისე კი, რაოდენ უცნურდ არ უნდა მოგეწვენოთ, ვიმედოვნებს, რომ მსალწევი კიდევ ბევრი მაქვა. როგორც ექიმმა, ხელი შევუწყვე იშვათი დაავადებისადმი ინტერესის გაღვივებას, ბაქტერიოფაგების გამოყენებისადმი ინტერესის ზრდას; ვამაყობ იმით, რომ ჩემთან ში ჩატარდა, მეორე კი – ქუთაისში. პირ-

ლი ჩვენს წელთაღრიცხვამდე) ჩი პოსთან ერთად თანაავტორია ცნობილი ტრაქტატისა „ყვითელი იმპერატორის კანონი შინაგანი მედიცინის შესახებ“.

ეს წიგნი შესაძლებელი ძალიან საინტერესო იყოს თავისი ფორმატით: ის მოიცავს ყვითელი იმპერატორის მიერ ფორმულირებულ შეკითხვების სერიას და ექსპერტების პასუხებს ამ შეკითხვებზე. ეს მედიცინის სხავლების ფორმა დღემდე აქტუალურია. ჯორჯ ბრაუნ (Brown.G. Self assessment. Med Teach 1983 (1) 27-29) ყურადღებას ამახვილებს, რომ შეკითხვების დასმა არის ერთ-ერთი ყველაზე ფართოდ გავრცელებული მეთოდი სამედიცინო სწავლებაში. ყვითელი იმპერატორის შეკითხვებზე პასუხები არის ვრცელი და დეტალური და გვიჩვენებს ყველა გზას, რომელიც ცნობილი იყო იმ დროისთვის სამკურნალო ხელოვნებაში. სანტერესოა, რომ ზოგიერთი პასუხი მოიცავს იმდროინდელი ჩინეთის ფოლოსოფიურ სწავლებებს უფრო მეტად, ვიდეო იმ პერიოდში ცნობილ ანატომიურ ფაქტებს – ამ ტერნდენციამ გამოძახილი პჰოვა საუკუნეთა განაცლებაში. როგორც ცნობილია, ექიმებს ურჩევდნენ ყოფილიყვენებრ უურადლებანიერი და მზრუნველები: მათ ურჩევდნენ დასანების პაციენტის პულსის გაზომვას, საკუთარი სუნთქვის სიხშირესთან მიმართებაში, ამასთანავე, ექიმები უნდა ყოფილიყვენებრ ჯანმრთელები, ვიდრე ხელს მოკიდებულებრ კონსულტირების საქმეს (პულსი იყო უმნიშვნელოვანესი დაგნოსტიკური ძალია).

ფოტოზე ასახულია სპილოს ქვლის ნეცევე (7,5 სმ სიმაღლისა), რომელიც უძველესი ჩინეთის დიდ მოღვაწეებს ნარმოადგენს: შენ ნუნგი (მესამე ათასწლეული ჩვენს წელთაღრიცხვამდე) ჩინური მედიცინის მამად ითვლება. ხუანგ თი (ასევე მესამე ათასწლეუ-

პირველი სამეცნიერო კონფერენცია პირველი იმუნოდეფიციტების შეუსრულდა

ველ დღესვე, ევროპის იმუნოდეფიციტების საზოგადოების მხარდაჭერით, განხორციელდა უპროფესიონალური პირველი სამეცნიერო კონფერენცია პირველად იმუნოდეფიციტებზე. ასე რომ 70 წელი შეუსრულდა და პირველი სამეცნიერო კონფერენცია პირველი სამეცნიერო-პრატიკულ ქსელებში. მონაწილეობა მივიღე ამ დარგში საერთაშორისო სილაბუსის მომზადებაში; ვარ 600-ზე მეტი პუბლიკაციის ავტორი, ციტირების ინდენცია – 1500-ს მიაღწია, პირველი სილაბუსის მიზანია პირველი სამეცნიერო კონფერენცია 25 დისერტაცია იქნა დაცული, ჩართული ვარ საერთაშორისო სამეცნიერო-პრატიკულ ქსელებში. ჩატარებული კვლევების ძირითადი შედეგებიდან აღვინიშვნები პრიორიტეტულს – ბაქტერიოფაგობრთულობის, პლაფერონობრთურაპიის და ლაზერორეტერაპიის მოქმედების მექანიზმებს რომ ეხება; საქართველოში მოზარდთა ჯანმრთელობასთან დაკავშირებულ ქცევას, ანტიბიოტიკების მოხმარების თავისებურებებს, ბავშვთა და მოზარდთა ფიზიოლოგიის მხრივ – მშობელთა დეპრივაციისა და კომპიუტერის გადამტებული გამოყენების მავნე მოქმედების კანონზომიერებებს. ჩემი წლილი შემაქვს

მოსახლეობის სამედიცინო-პროფესიულატიკურ განათლებაში; მაინტერესებს გენერალური კვლევები, კერძოდ, გვარის და ოჯახის ისტორია, გამოქვეყნებული მაქვს შრომები ამ მიმართულებითაც.

– რას გვეტყვით თქვენს სამომავლო გაგმებზე?

– ვმუშაობ სახელმძღვანელოების ციელზე პედიატრიაში, ბალვაშ-ორბელიაზე ნელილის ამსახველ მონოგრაფიაზე, ქართულ-გერმანულ ურთიერთობებზე. აუცილებლად მიმართის იშვათი დაკავებების ცენტრის მუშაობის განახლება, მოზარდთა ჯანდაცვის კონცეფციის შემუშავება და იმპლემენტაცია ჩენენს ქვეყანაში, კვლევის ახალი მეთოდების – არამკაფიო ლოგიკის – in silico – დანერგვა, ახალი კლინიკური კვლევების განხორციელება, საზოგადოების კურადღების მპარობა მოზარდ თაობაში „კულტურული კოდის“ შენარჩუნებითა და განვითარების მნიშვნელობაზე. ასე რომ, გასაკეთოებელი ნამდვილად ბევრია.

– დიდ მაღლობა საინტერესო საუკრისთვის, გისურვებთ ჯანმრთელობას და სურვილების შესრულებას.

დარეჯან კომლაპი

მუსიკის ისტორია და მუსიკოლოგია

შენ ნების და ხეანგ თი

ლი ჩვენს წელთაღრიცხვამდე) ჩი პოსთან ერთად თანაავტორია ცნობილი ტრაქტატისა „ყვითელი იმპერატორის კანონი შინაგანი მედიცინის შესახებ“. ეს წიგნი შესაძლებელი ძალიან საინტერესო იყოს თავისი ფორმატით: ის მოიცავს ყვითელი იმპერატორის მიერ ფორმულირებულ შეკითხვების სერიას და ექსპერტების პასუხებს ამ შეკითხვებზე. ეს მედიცინის სხავლების ფორმა დღემდე აქტუალურია. ჯორჯ ბრაუნ (Brown.G. Self assessment. Med Teach 1983 (1) 27-29) ყურადღებას ამახვილებს, რომ შეკითხვების დასმა არის ერთ-ერთი ყველაზე ფართოდ გავრცელებული მეთოდი სამედიცინო სწავლებაში. ყვითელი იმპერატორის შეკითხვებზე პასუხები არის ვრცელი და დეტალური და გვიჩვენებს ყველა გზას, რომელიც ცნობილი იყო იმ დროისთვის სამკურნალო ხელოვნებაში. სანტერესოა, რომ ზოგიერთი პასუხი მოიცავს იმდროინდელი ჩინეთის ფოლოსოფიურ სწავლებებს უფრო მეტად, ვიდეო იმ პერიოდში ცნობილ ანატომიურ ფაქტებს – ამ ტერნდენციამ გამოძახილი პჰოვა საუკუნეთა განაცლებაში. როგორც ცნობილია, ექიმებს ურჩევდნენ ყოფილიყვენებრ უურადლებანიერი და მზრუნველები: მათ ურჩევდნენ დასანების პაციენტის პულსის გაზომვას, საკუთარი სუნთქვის სიხშირესთან მიმართებაში, ამასთანავე, ექიმები უნდა ყოფილიყვენებრ ჯანმრთელები, ვიდრე ხელს მოკიდებულებრ კონსულტირების საქმეს (პულსი იყო უმნიშვნელოვანესი და აუცილებელი).

ფოტოზე ასახულია სპილოს ქვლის ნეცევე (7,5 სმ სიმაღლისა), რომელიც უძველესი ჩინეთის დიდ მოღვაწეებს ნარმოადგენს: შენ ნუნგი (მესამე ათასწლეული ჩვენს წელთაღრიცხვამდე) ჩინური მედიცინის მამად ითვლება. ხუანგ თი (ასევე მესამე ათასწლეუ-

პეტილი საქა

თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტის სტუდენტებმა კარგად იციან, რომ საზოგადოების ჯანმრთელობაზე ზრუნვა მათი პირდაპირი მოვალეობაა. სისხლის გაღება

„ყველაზე ფასეული პანდაზვის სისტემაზე
ექიმის და პაციენტის ურთიერთობაა“ ...

ქვეყნის ჯანდაცვის სისტემაში ბოლო პერიოდში განხორციელებულმა ცელილებებმა მკაფიოდ გამოკვეთა პირველადი ჯანდაცვის, შესაბამისად — ოჯახის ექიმის როლი და მნიშვნელობა. პაციენტის პირველი კონტაქტი ორგანიზებულ სამედიცინო მომსახურებასთან პირველადი ჯანდაცვის მეშვეობით ხორციელდება. სწორედ საოჯახო მედიცინის პროფესიონალთა მომზადება-ჩამოყალიბებაზეა ორიენტირებული თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტის საოჯახო მედიცინის დეპარტამენტი, — დიპლომამდელ და დიპლომის შემდგომ ეტაპებზე. სასწავლო პროცესში არსებულ სიახლეებზე, ოჯახის ექიმის და პაციენტის ურთიერთობაზე, პაციენტთა უფლებების დაცვის თვალსაზრისით არსებულ ვითარებაზე და სხვა საინტერესო საკითხებზე გვესაუბრება თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტის საოჯახო მედიცინის დეპარტამენტის ხელმძღვანელი, თსსუ-ის ბიოსამედიცინო კვლევის ეთიკის კომიტეტის თავმჯდომარე, საქართველოს ბიოეთიკის ეროვნული საბჭოს თავმჯდომარე, ეკროპის საბჭოს ბიოეთიკის კომიტეტის წევრი, პროფესორი გივა ჯავახშვილი.

– ბატონიშვილი გივი, ოქვენი მუშა-
ობის არეალი ფართოა და ბევრის-
მომცველი... თბილისის სახელმწი-
ფო სამეცნიერო უნივერსიტეტის
საოჯახო მედიცინის დეპარტამენ-
ტის ხელმძღვანელი ბრძანდებით
და, უპირველესად, უნივერსიტეტი-
სი საოჯახო მედიცინის სწავლების
თვალსაზრისით განხორცილებულ
სიახლეებსა თუ ცვლილებებზე
გყითხავთ: საოჯახო მედიცინა, შე-
იძლება ითქვას, შედარებით ახალი
აკადემიური დისცილინაა და მო-
იცავს როგორც დიპლომამდელ,
ისე – დიპლომის შემდგომ განათ-
ლებას. რა სიახლეებია სწავლების
პროცესში და სტუდენტები, რე-
ზიტოლტები რამდენიმდენ თიავაისებენ
იმ მნიშვნელოვან როლს და ფუნ-
ქციას, რასაც ჯანდაცვის სისტემა
ა ისრუბს ოჯახის უძინვს?

— სავაჭრო მუშაობის ეტაპის
პარტამენტი თბილის სახელმწიფო
უნივერსიტეტის 2006 წლიდან არსებობს.
თავდაპირველად ის სახელმწიფო
სამედიცინო აკადემიაში ჩამოყა-
ლი დღა 2001 წელს და მზღვოდ
დიპლომის შემდგომ სწავლებაზე
იყო ორიგინალური. სამედიცი-
ნო უნივერსიტეტის ფარგლებში
დიპლომის შემდგომ სწავლებას
დაემატა დაპლომატიზაცია, სას-
წავლო პროგრამები გაფართოვდა
და ამჟამად მოიცავს მედიცინის
ფაკულტეტის I, II, VI და საზოგა-
დოებრივი ჯანდაცვის III-IV წლებს.

პირველადი ჯანდაცვა და
მასზე ორიენტირებული საოჯახო
მედიკინა ჯანდაცვის სისტემის
საფუძველია, რაზეც მნიშვნელოვ-
ნადაა დამოკიდებული მოსახლე-
ობის ჯანმრთელობის მდგრადი-
ობა. ჯანდაცვის მსოფლიო ორ-
განიზაციის ჯერ კიდევ 70-იანი
წლების რეკომენდაციით, ნების-
მიერი ქვეყნის სითვის საჭირო და
აუცილებელია პირველადი ჯან-
დაცვის განვითარება. არსებობდა
მოსაზრება, რომ ეს ძირითადად
ნალებებგანვითარებულ ქვეყნებს
ეხება, რომლებსაც მცირე რესურ-
სები აქვთ, თუმცა, ისეთი მდიდა-
რი ქვეყნის ჯანდაცვის სისტემა,
როგორიცაა ნირვეგია, მთლიანად
პირველად ჯანდაცვას ეფუძნება,
შესაბამისად – იქ ძლიერი ოჯახის
ექიმის ინსტიტუტი სახელმწიფო
პოლიტიკის შედეგი გახლავთ და
ის ქვეყნები, რომლებიც მნიშვ-
ნელოვან რესურსებს ფლობენ,
სწორედ პაციენტისთვის მეტი სი-
კეთების მოტანის გამო, ცდილობენ
პირველადი ჯანდაცვის გაზრითა-
რისას.

იმის განსამარტავად, თუ რა არის საოჯახო მედიცინა და რას გულისხმობს ოჯახის ექიმის კომ-პეტიტენცია, ევროპელმა ოჯახის ექიმებმა, აკადემიურმა წრებმ, გა-დაწყვიტა მოებზადებინა განამარტებითი დოკუმენტი, რომლის სა-მიზნე არა მხოლოდ მოსახლეობა, არამედ, სამედიცინო საზოგადოებაც იქნებოდა. ეს საჭირო გახ-და არა ექიმების კომიტეტის მიერ ისახავოდა და მოკიდებულების გამო, კურძოდ, იმ მოსაზრების სა-პირისპიროდ, რომ ოჯახის ექიმმა იცის ცოტა რამ ყველაფრის შესა-ხებ, მაგრამ არა ღრმად, როგორც სპეციალისტმა. ევროპული გან-

888

A close-up portrait of a middle-aged man with short, light-colored hair. He is wearing dark-rimmed glasses and looking slightly to his left. The background is dark and out of focus.

ლის სწავლების განხორციელება,
რაც მოიცავს ადრეულ კლინი-
კურ შეხებას, პაციენტთან და-
მოკიდებულებას, არავერბალურ
კომუნიკაციას და კონფიდენცია-
ლურობას, ხელს შეუწყობს სტუ-
დენტებში პაციენტისა და ექიმის
ურთიერთობის სასურველი მოდე-
ლის ჩამოყალიბებას.

მოგვიანებით, მეორე კურსზე, ზემოაღნიშნულ საკითხებს დაე-
მატა კოლეგებთან ურთიერთობა, კოლეგის მუშაობის შეფასება, სა-
ექიმო შეცდომა და სხვა. ამრიგად, ვცდილობთ, პროფესიონალურ ზომის
მნიშვნელობრივაზე გავაკეთოთ აქ-
ცენტრი, რაც არა მხოლოდ დარიგის
ცოდნას და სპეციულური უნარ-ჩ-
ვევების ათვისებას გულისხმობს,
არამედ – პროფესიული ღირებუ-
ლებების ჩამოყალიბებასაც. ექ-
მის კომპეტენცია, შეიძლება ითქ-
ვას, სამ დოდ სკეტს, სამ მირითად
საყრდენს ეფუძნება: ცოდნას, უნარ-ჩვევებს და დამოკიდებულე-
ბას. დამოკიდებულებაში კი სწო-
რედ პროფესიული ღირებულებე-
ბი მოიაზრება და მოიცავს, ერთი
შეხედვით, ისეთ უცნაურ ცნებებს,
როგორიცაა გულწრფელობა, პა-

დღევანდველი რეალობის გათვალისწინებით, საყოველთაო ჯენდაცვის სახელმწიფო პროგრამის განხორციელების პირობებში, რა სახლებები, გნებავთ, პრობლემები იჩინს თავს – როგორია ექიმის და პაციენტის ურთიერთობის თანამდებროვე მოღელი?

**EU RACT-ის საბჭოო შეხვედრაზე, EU RACT-ის პრეზიდენტი
იანკო კერსნიკოსთან ერთად**

თუმცა, ახლა მუდმივად მიმდინარეობს მუშაობა კლინიკური ბაზე ბის გაფართოებისთვის. მაგალითად, საუნივერსიტეტო კლინიკის გახსნა ამ თვალსაზრისითაც ძალაან მნიშვნელოვანი იყო და წინა წლებთან შედარებით გაცილებით უკეთესი მდგომარეობაა.

დიდი მნიშვნელობა აქვს ჯერ კიდევ სტუდენტობიდანვე ექიმობის არსის გათავისებას, ექიმის პროფესიას, ააზრობას, ას პრო-

კოროფენის გააზრდას და კოროფენის უსულით ლიტერატურულების ჩამოყალიბებას. ამისათვის აუცილებელია, სტუდენტებს სწავლის დასაწყისშივე ჰქონდეთ შეხება თავის მომავალ პროფესიასთან, როგორც საუბრების, ისე კლინიკაში ვიზიტის ფორმით. აღნიშნულს ადრეულ კლინიკურ გამოცდილებას ვუწოდებთ. 2000-ან წლებში უცხოულ კოლეგებთან თავამსროლობის, მსჯელობის, მათი გამოცდილების გათვალისწინებით, გადაუცველებით დაგვერერგა სჩავლების ასეთი კურსი ჯერ პირველ წელს, მოგვიანებით, უკვე მეორე წელსაც... ვვიქრობ, ჩვენს უნივერსიტეტში ამ მოდუ-

ტოისნება, კოლეგებთან თანამშრომლობა, პაციენტის უფლებების დაცვა, უანგარობა და ა. შ. შესაბმისად, ჩევნი უნივერსიტეტის კურსდამთაგრძელს უკვე გამომუშავებული ექნება ასეთი ხედვა, პროფესიონალისტოს აუცილებელი ლირიკულებები.

სასწავლო პროგრამებშიც
სწავლების განსხვავებულ ფორ-
მებსა და მეთოდებს ვიყენებთ,
მაგალითად ლომინბის წერილა:

ჯაანდობრივობის პოლიტიკური მოგვარეობისათვის.
არსებობს მრავალი სირთულე, კერძოდ, ოჯახის ექიმისადმი დაბალი ნიღობა, ქვეყანაში პირველადი ჯანდაცვის კულტურის არარსებობა; ითვლებოდა, რომ ოჯახის ექიმი ერთგვარი ბარიერია რესურსების ხელმისაწვდომობის თვალსაზრისით. ვფიქრობ, ამ ეტაპს უკვე გაუდივართ. ჩემი სპეციალისტისადმი ამონი იყო მარტინ დედის მარტინი.

დამოკიდებულებაც უკეთესისა-
კენ იცვლება.
— ა-ლოასან ჩამოპრძანდით
სტრასბურგიდან, სადაც როგორც
ევროპის საბჭოს ბიოეთიკის კო-
მიტეტის წევრი, მონანილეობას
იღებდით კომიტეტის პლენარული
სხდომის შუპაობაში. რა საკითხები-
ზე იყო მსჯელობა ამ მნიშვნელო-
ვან ლონისხიერაზე და რა შეგიძლი-
ათ თქვათ პაციენტთა უფლებების
დაცვის თვალსაზრისით დღეს არ-
სებულ ვითარებაზე — რა საერთო
მახასიათებელი თუ განსხვავებები
იკვეთება ჩვენს ქვეყანასა და ევრო-

პაში ამ კუთხით?
— ევროპის საბჭოს ბიოეთიკის კომიტეტის მიზანია ხელი

